

[J. Chr. Jensen.]

Broby fremsatte, staa uimodsagt. De Krav, der i dette Forslag stilles til en Menneskebolig, er Mindstekrav. Det ærede Medlem er bange for, at disse Bestemmelser skulde kunne udvides til ogsaa at gælde for Landet i al Almindelighed, men det vil jeg ikke have noget imod. Jeg har mangfoldige Steder paa Landet set, at man ligefrem har sømmet Vinduene til, hvad der er ganske utilstedeligt. Vinduer er ikke alene til, for at der kan komme Lys igennem Glasset, men ogsaa for at bringe Luft ind; derigennem at de er oplukkelige. Jeg kan ikke indse, at der i disse Bestemmelser er en eneste ud over, hvad der er paakrævet, naar det drejer sig om Bygninger eller Boliger, hvor der skal leve Mennesker og særlig Mennesker med Børn, og man vil se, at det ikke alene er de fattigste Mennesker, men ofte de, der har de fleste Børn, som bor i disse elendige Boliger. Det var sort reaktionær Tale, det ærede Medlem førte her, og hvis hans Parti deler den Opfattelse, han her gjorde gældende, synes jeg, vi maa sætte Partiet som Parti uden for Bysamfundene.

Det ærede Medlem siger, at Københavns Kommune maa ikke udvide Gaderne. Det Spørgsmaal er man efter min Mening ganske over, for i det Øjeblik der er betalt den Erstatning, som nu fastsættes for de Kvarterer, der skal saneres, maa det blive det offentlige, som bestemmer, baade hvordan Gadeforhold og andet skal være. Udvidelse af Gaderne netop i disse Kvarterer er et Samfundsspørgsmaal, som vi her ikke skal blande os i — det bliver et rent kommunalt Færdselsspørgsmaal.

Naar det ærede Medlem siger, at det bliver dyrt for Stat og Kommune at anvende denne Lov, saa siger jeg til det ærede Medlem, at det er mange Hundrede Gange dyrere at lade være. Jeg kan derfor ikke tro andet, end at den Opfattelse, det ærede Medlem gav Udtryk for, ikke deles af Partiet Venstre som Helhed.

Alle Ordførerne har, med Undtagelse af det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby, beskæftiget sig med det mest centrale i dette Spørgsmaal, nemlig Fremskaffelse af Boliger til en Pris, som de Folk kan betale, som vi river de saneringsmodne Bygninger ned over Hovedet paa. Jeg tror, der her kan anvises Veje, og jeg glæder mig derfor til Udvalgsbehandlingen, idet jeg efter den Forhandlingsvilje og Forstaaelse, der er vist af alle Ordførerne med Undtagelse af Venstres Ordfører, ser lyst paa Sagens videre Behandling gennem Rigsdagen.

Kristen Amby: Saa enig jeg er med det ærede Medlem, der nu talte, i næsten alle de Ting, han kan sige angaaende Boligforhold, er jeg uenig med ham i et Udtryk, han brugte om det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby. Han sagde, at det ærede Medlem Hr. Jensen-Brobys Tale var Udtryk for sort Reaktion. Nej, det tror jeg ikke, men den er Udtryk for en formidabel Uforstand. Jeg tror, det er Mangel paa Evner og Viden, mere end det er daarlig Vilje — det vil jeg længst mulig tro. Det er nemlig ikke gaaet op for det ærede Medlem — og det er maaske ikke saa sært, for der er mange Mennesker i Danmark og for Resten mange andre Steder, for hvem det ikke er gaaet op —, at Bolig er en lige saa nødvendig Ting som Føde og Klæder. Det er egentlig forfærdeligt, at i Luthers Lande, hvor vi i Katekismen lærte, at dagligt Brød var ikke blot Føde og Klæder, men ogsaa Hus og Hjem, har man glemte dette.

Sandheden er den, at i det Aarhundrede, der ellers har bragt saa mange Fremskridt, er man paa eet bestemt Omraade gaaet tilbage, nemlig med Hensyn til Boliger. Og det kan der nu ikke rettes ved, uden at der gribes meget kraftigt ind af det offentlige. Vi kan beklage, at der ikke for længst er græbet ind, men der maa vi anklage os selv. Det er os selv, der har været Skyld i det. Højrefolkene fra 1870erne var medskyldige i det, og det var Venstre i de mange Aar, da de havde Styret; det er Socialdemokraterne, og det er de Radikale. Der er ingen, der kan rette Anklage mod nogen anden. Det er maaske sværere at ordne dette Forhold i Dag, end det vilde have været for Aar tilbage; det kan nu kun ordnes ved kraftige Indgreb.

Jeg synes, at det er et meget daarligt Udtryk af det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby, at dette „Barnepigesystem“ kunde man ikke finde sig i. Det er blevet nødvendigt paa Grund af vore Synder. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem har tænkt over, at vi her i Landet har en Lovgivning, hvorefter man dog skal gøre Rede for, hvad den Føde, vore Husdyr skal have, bestaar af; der er altsaa en Beskyttelseslovgivning for den syntetiske Føde, vore Husdyr skal have; det har man fundet nødvendigt. Der er ogsaa Lovgivning med Hensyn til Menneskenes Føde. Det har været alt, alt for længe, inden man gennemtvang en vis Lovgivning med Hensyn til et lige saa nødvendigt Behov, Boliger.

Jeg tror altsaa, at det er paa Grund af Uforstand, at det ærede Medlem Hr. Jensen-